

XIX. Kongres evropských ústavních soudů

23.5.2024 - Vlastimil Göttinger | Ústavní soud ČR

Konference evropských ústavních soudů (CECC) je mezinárodní organizací, která sdružuje evropské ústavní soudy a klade si za cíl rozvoj sdílených hodnot demokracie, právního státu a ochrany základních práv. Každé tři roky pořádá předsedající ústavní soud celoevropský kongres, na němž se projednávají základní doktrinní a koncepční otázky.

Když v roce 2021 předal Ústavní soud České republiky předsednictví v CECC svému moldavskému protějšku, bylo to na vrcholu pandemie COVID-19 a pouhý rok před invazí Ruské federace na Ukrajinu. Obě události postavily evropské ústavní soudnictví před nové výzvy a vyvolaly potřebu reflexe dosavadních přístupů k právnímu a hodnotovému rámci v celoevropském měřítku. První možností, jak v plném měřítku tyto změny analyzovat, bylo shromáždění 36 vrcholných evropských soudů v moldavském Kišiněvu.

Právě skončený XIX. kongres CECC se proto týkal prolínání národních a nadnárodních normativních systémů, vztahu práva a politiky, ale také ochrany ústavnosti v krizových situacích. Jedním z hlavních řečníků byl předseda českého Ústavního soudu Josef Baxa, který ve svém vystoupení promluvil o problematice rozhodování citlivých a eticky dosud neukotvených společenských otázek. Upozornil rovněž, že se ústavní soudy nemohou vzdát své odpovědnosti za ochranu základních práv a hodnot jen proto, že zákonodárce některé společenské otázky opomněl upravit.

Druhým úspěchem, který svědčí o důvěře v český Ústavní soud, je projednání návrhu, aby vykonával roli stálého sekretariátu celé organizace a vedl evidenci přijatých rozhodnutí na všech dosavadních kongresech CECC. Kruh předsedů - tedy exekutivní orgán organizace, tvořený předsedy členských evropských soudů - návrh schválil a český Ústavní soud tak může využít svých bohatých organizačních zkušeností při pomoci ústavním soudům, které budou CECC předsedat v budoucnu.

Ruská federace ani Bělorusko již nejsou členy této organizace. Dost možná i proto se účastníci XIX. Kongresu hladce shodli na potřebě dalšího pokračování mezinárodní justiční spolupráce na vrcholné úrovni, propojení rozhodovací činnosti ústavních soudů s rozhodovací činností Soudního dvora Evropské Unie a Evropského soudu pro lidská práva a - co je nejdůležitější - shodli se také na důsledné ochraně těch ústavních a demokratických hodnot, které jsou evropským zemím společné.

<https://www.usoud.cz/aktualne/xix-kongres-evropskych-ustavnich-soudu-1>